

27.11.2007

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
00102 Eduskunta

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausuntopyyntö 16.10.2007

LAKIALOITE LA 67/2007 VP LAIKSI GEENITEKNIKKALAIN MUUTTAMISESTA

Pyydettyinä lausuntona kauppa- ja teollisuusministeriö toteaa lakialoitteesta LA 67/2007 vp laiksi geenitekniikkalain muuttamisesta seuraavaa:

Lakialoitteessa esitetään lakia geenitekniikkalain (377/1995) muutettavaksi niin, että kuluttaja voisi tietää pakkausmerkintöjen perusteella, onko kotieläintuotteen tuotantoketjussa eläinten ruokintaan käytetty muuntogeenistä rehua. Ehdotuksessa esitetään geenitekniikkalain 21 c § muuttamista. Kyseisessä pykälässä esitetään muuntogeenisten tuotteiden merkitsemistä markkinoille saattamisen kaikissa vaiheissa maininnalla ”Tämä tuote sisältää muuntogeenisiä organismeja”. Lakialoitteessa ehdotetaan merkintävelvoitetta laajennettavaksi koskemaan tuotteita, joiden elinkaaren aikana on käytetty muuntogeenisiä organismeja ja että merkintävelvoite muuttuisi muotoon ”Tämä tuote sisältää muuntogeenisiä organismeja tai raaka-aineen tuotantoon on käytetty geenimuunneltua rehua”.

Kauppa- ja teollisuusministeriö toteaa, että geenitekniikkalain (377/1995) soveltamisalaan (2 §) kuuluvat ainoastaan muuntogeeniset organismit, ei niistä johdetut tuotteet. Geenitekniikkalaissa tuotteella tarkoitetaan markkinoille saatettavaa valmistetta, joka koostuu muuntogeenisistä organismeista tai niiden yhdistelmistä (3 § kohta 12). Aloitteessa esitetty laki geenitekniikkalain muuttamisesta nyt esitetyssä muodossa ei olisi riittävä lakialoitteessa esitetyn tavoitteen saavuttamiseksi. Mikäli ehdotetusta merkintävelvoitteesta säädettäisiin geenitekniikkalaissa, lain soveltamisalaa tulisi muuttaa. Lisäksi tulisi selvittää lain muut mahdolliset muutostarpeet.

Kauppa- ja teollisuusministeriö toteaa, että muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1829/2003 ja asetus on sellaisenaan voimassa myös Suomessa. Asetuksen mukaisesti muuntogeenisistä organismeista koostuvien, niitä sisältävien tai niistä valmistettujen tuotteiden markkinoille saattaminen edellyttää tur-

27.11.2007

vallisuusarvioon pohjaavaa lupaa. Asetuksen mukaisesti edellytetään myös, että elintarvikkeen tai rehun valmistuksessa käytetyt EU:n markkinoille hyväksytyt muuntogeeniset organismit tai niistä valmistetut ainesosat ilmoitetaan tuotteen merkinnöissä. Esimerkiksi muuntogeenisen elintarvikkeen tai rehuvalmisteen ainesosaluettelossa on välittömästi muuntogeenisen ainesosan jälkeen tai muuntogeenisestä lajista valmistettujen ainesosien jälkeen oltava maininta ”muuntogeeninen” tai esimerkiksi ”valmistettu muuntogeenisestä soijasta”. Merkintä muuntogeenisen aineksen käytöstä on tehtävä, vaikka tuote ei enää sisältäisikään geeniteknisestä muuntelusta peräisin olevaa DNA:ta tai proteiinia.

Asetusta (EY) N: 1829/2003 ei sovelleta muuntogeenisten organismien avulla valmistettuihin elintarvikkeisiin eikä rehuihin (johtolause 16). Määrittävänä kriteerinä on, onko valmiissa elintarvikkeessa tai rehussa muuntogeenisestä lähtöaineesta johdettua ainesta. Asetuksen soveltamisalaan eivät kuulu elintarvikkeet ja rehut, jotka on valmistettu muuntogeenisen valmistuksen apuaineen avulla. Tämän vuoksi tuotteisiin, jotka saadaan muuntogeenisellä rehulla ruokitusta tai muuntogeenisellä lääkkeillä lääkityistä eläimistä, ei sovelleta asetuksen lupa- eikä merkintävaatimuksia.

Kauppa- ja teollisuusministeriö toteaa, että asetusta (EY) N:o 1829/2003 valmisteltaessa ja kansallisia kantoja muodostettaessa valtioneuvosto kannatti asetuksen laajaa soveltamisalaa (mm. muuntogeenisistä organismeista johdetut elintarvikkeet) ja kattavia pakkausmerkintöjä kuluttajan valinta-aikeuden tukemiseksi. Valtioneuvosto kuitenkin vastusti sekä soveltamisalan laajentamista että merkintöjen ulottamista muuntogeenisellä rehulla ruokituista eläimistä saataviin elintarvikkeisiin, sillä jäljitettävyyden ja merkintäjärjestelmät olisivat tältä osin mahdoton toteuttaa ja valvoa käytännössä.

Kauppa- ja teollisuusministeriö toteaa lisäksi, että luonnonmukaista tuotantoa koskeva neuvoston asetusta (EY) N:o 834/2007 selkeyttää nykyisiä Neuvoston asetukseen (ETY) N:o 2092/91 perustuvia säännöksiä, joiden mukaan muuntogeenisten organismien ja niistä saatujen tuotteiden ja niiden avulla tuotettujen tuotteiden käyttö on kielletty. Näin luomu-merkinnöin varustettu lihatuote tarjoaa vaihtoehdon kuluttajalle, joka eettisistä tai muista syistä haluaa valita tuotteen, jonka tuotannon missään vaiheessa ei ole käytetty geenitekniikkaa.

Raimo Luoma
Ylijohtaja

Leena Mannonen
Kaupallinen neuvos